

Šifra modula	FTP I10	Fakultet	PMF
--------------	---------	----------	-----

Modul
FITOPATOLOGIJA

NASTAVNI PROGRAM

A. OPĆI PODACI

Fakultet	Prirodno-matematički				
Odsjek	Biologija				
Smjer	Biohemija i fiziologija, mikrobiologija, genetika, nastavnički				
Semestar	-				
Naziv modula	Fitopatologija				
Tip modula	Izborni				
Broj kreditnih bodova	2				
Kontakt sati	Ukupno	Predavanja	Vježbe	Seminari	Konsultacije
	50	30	15		
Samostalni rad (sati)	5				
Obavezni prethodno položeni moduli	Opća fiziologija biljaka, Molekularna biologija, Mikrobiologija, Morfologija biljaka				
Modul relevantan za module	Molekularna biologija, smjerovi biohemija i fiziologija, genetika				
Nastavno osoblje					
– Nastavnik – nosilac modula	Doc. dr. Đemo Subašić				
– Ostali nastavnici					
– Asistenti					

B. CILJEVI PREDMETA

Opšti ciljevi ovog predmeta su upoznati studente sa predmetima, zadacima i metodama proučavanja fitopatologije

C. SPECIFIČNI ZADACI PREDMETA

Specifični zadaci ovog predmeta su upoznavanje studenata sa biljnim patogenima i bolestima koje uzrokuju, mehanizmima interakcije biljka-patogen te zaštite biljaka od patogena.

D. OČEKIVANI REZULTATI NASTAVNOG PROCESA

Realizacija ciljeva i zadataka ovog modula doprinosi upoznavanju fitopatološke virologije, bakteriologije, mikologije, itd., kao i strategija zaštite biljaka od patogena

E. SADRŽAJ NASTAVNOG PROCESA

Br.	Nastavne teme i jedinice	Sati rada
-----	--------------------------	-----------

		Kontakt					Samo- stalno
		P	V	S	K	Ukupno	
1	Fitopatologija kao naučna disciplina. Historijat fitopatologije. Razvoj fitopatologije u svijetu i molekularna fitopatologija. Infektivne i neninfektivne bolesti biljaka. Parazitizam. Uticaj patogena na fiziološke funkcije biljaka.	3	3			6	1
2	Odbrambeni mehanizmi biljaka. Genetika biljnih bolesti - gene for gene koncept. Odbrambeni odgovor biljaka na prisustvo patogena. Aktivacija odbrambenih gena i sinteza tzv. Pathogenesis-related proteina.	3	3			6	1
3	Fitopatogene funge, bakterije, virusi, viroidi, nematode. Molekularni osnov odgovora biljaka na stres i sinteza stres proteina. Istraživanje odbrambenih proteina metodom SDS-PAGE (sodium dodecyl sulphate – poliakrilamida gel elektroforeza) jedno i dvodimenzionalna, izoelektrofokusing, laserska denzitometrija.	10	3			13	1
4	Izračunavanje molekularnih masa proteina separiranih u gelu. Korištenje ostalih molekularno-bioloških metoda kao što su Southern, Northern i Western blotting, PCR (Polymerase chain reaction) i DNA sekvenciranje.	10	3			13	1
5	Transgenetika i genetički modificirane biljke otporne na određene infektivne agense. Testiranje GMO – PCR detekcija CaMV promotora i NOS terminator sekvenci. Molekularna epidemiologija	4	3			7	1
Ukupno		30	15			45	5

F. PROVJERA ZNANJA I OCJENJIVANJE

<i>Provjera znanja – kriteriji</i>			<i>Ocjenjivanje</i>		
Kriterij	Maksimalni broj bodova	Bodovi za prolaz	Osvojeni broj bodova	Ocjena	
				BiH	ECTS
Pohađanje nastave	5	5	< 55	5	F
Angažman u nastavi	5	1	55 – 64	6	E
Testovi ¹	30	15	65 – 74	7	D
Seminarski rad	20	12	75 – 84	8	C
Pismeni završni ispit ³	40	22	85 – 94	9	B
Ukupno	100	55	95 – 100	10	A

*Pored obaveznih bodova, za dobivanje prolazne ocjene (minimum 55 bodova), student to može postići putem dobivanja dodatnih bodova iz komponenti: angažovanje u nastavi, parcijalnih testova, seminarskog rada i završnog ispita.

¹ Ukupno **2 testa** tokom semestra, a zadaci u testu će obuhvatiti gradivo teoretskog i praktičnog dijela. Oba testa – maksimalno po **15 bodova**.

² Ocjenjuje se:

- a) kvalitet pisanog rada: do **15 bodova** (pristup temi – do **3 boda**, obrada teme i struktura rada – do **6 bodova**, literatura – do **3 boda**, grafički i drugi prilozi – do **1 bod**, stil – do **1 bod**, tehnička opremljenost rada – do **1 bod**) i
- b) kvalitet prezentacije: do **5 bodova** (prosjeak ocjene koju daju studenti i ocjene koju daje nastavnik)

G. LITERATURA

Agrios, G. N. (1997): *Plant Pathology*. 4 Ed. Academic Press.

Subašić, Đ. (2006): *Molekularna biologija – primjena u medicini i transgenetici*. KCU Sarajevo, BC MICROGENE Sarajevo.

Subašić, E., Subašić, Đ. (2000): New possible approach in detection of plant Sensitivity to viruses. Proceedings of the 2nd Balkan Botanical Congress, Vol. II, 407-414.

Subašić, Đ. i sur. (2000): Investigation of total soluble protein changes in Potato plants after infection with Potato Virus Y (PVY). Proceedings of the 2nd Balkan Botanical Congress, Vol. II, 397-406.

Subašić, Đ. i sur. (1990): Cucumber mosaic virus obtained from pepper (*Capsicum annum* L.) in Bosnia and Herzegovina. Acta Botanica Croatica, 49, 7-12.

Subašić, Đ. i sur. (1990): Plant response approach for PVY and PLRV detection in potato plants. 8th Congress of the Mediteranean Phytopathological Union. Agadir - Morocco. Edition Actes, 55-57.